

Sisäisen ilmoituskanavan käyttöönotto

Yhteistyötoimikunta 15.05.2023 § 17
77/07.03.00/2023

Valmistelija

Hallintosihteeri Tiina Hämäläinen, Kermanrannantie 7, 79700 Heinävesi,
gsm 040 7101 937, email: tiina.hamalainen@heinavesi.fi

Laki Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta tuli voimaan 1.1.2023. Kysymys on EU:n ilmoittajan-suojeludirektiivin (2019/1937), eli ns. whistleblower-direktiivin täytäntöönpanosta. Lainsäädännön tarkoituksena on varmistaa, että henkilö, joka työnsä yhteydessä havaitsee tai epäilee yleisen edun vastaista toimintaa erikseen määritellyillä EU:n tai kansallisen oikeuden aloilla, voi ilmoittaa asiasta turvallisesti. Direktiivi velvoittaa tietyt työnantajat perustamaan sisäisen ilmoituskanavan väärinkäytösten ilmoittamista varten. Direktiivin mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että yksityisen ja julkisen sektorin oikeushenkilöt ottavat käyttöönsä sisäiset kanavat ja menettelyt rikkomisten sisäistä ilmoittamista ja jatkotoimia varten.

Ilmoituskanava ei ole yleinen "palautekanava" vaan nimenomaan vakavien väärinkäytösten ilmoittamista varten luotu palvelu. Sisäisen ilmoituskanavan perustamisvelvollisuus koskee kuntia, kuntayhtymiä, liikelaitoskuntayhtymiä ja kunnallisia liikelaitoksia, joiden työ- tai virkasuhteessa olevien henkilöiden määrä on säännöllisesti vähintään 50. Sama koskee kuntien ja kuntayhtymien määräysvallassa olevia oikeushenkilöitä kuten tytäryhtiöitä. Kunnilla ja kuntayhtymillä voi olla myös yhteisiä ilmoituskanavia. Sisäinen ilmoituskanava tulee ottaa käyttöön kolmen kuukauden sisällä lain voimaantulosta eli viimeistään 1.4.2023. Kuntien tytäryhtiöiden kohdalla käyttöönottoaika on 17.12.2023.

Organisaatio voi itse määrittää, millaiset ilmoituskanavat se ottaa käyttöönsä. Ilmoittamisen tulisi olla mahdollista kirjallisesti tai suullisesti. Yksinkertaisimmillaan ilmoittaminen voi tapahtua toimittamalla ilmoitukset kirjallisesti tähän tarkoitukseen varattuun laatikkoon. Jos suullinen ilmoittaminen on mahdollista, se on voitava tehdä puhelimitse tai muun ääniviestijärjestelmän kautta ja ilmoittajan pyynnöstä kohtuullisen ajan kuluessa järjestettävässä henkilökohtaisessa tapaamisessa.

Anonyymien ilmoitustenkin vastaanottamista sisäisessä ilmoituskanavassa voidaan pitää suositeltavana, mutta laki ei sitä edellytä. Anonyymeille ilmoittajille ei myöskään tarvitse antaa lain edellyttämiä vastaanotto-ilmoituksia tai ilmoituksia siitä, mitä toimenpiteitä ilmoituksen perusteella toteutetaan.

Organisaation on nimettävä ilmoitusten käsittelystä vastaava henkilö tai henkilöt. Ilmoittajalle on ilmoitettava ilmoituksen vastaanottamisesta seitsemän vuorokauden kuluessa ilmoituksen saapumisesta. Ilmoittajalle tulee antaa palaute toimista, joita ilmoituksen perusteella toteutetaan. Palaute on annettava viimeistään kolmen kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottoilmoituksen toimittamisesta.

Tieto ilmoittajasta ja ilmoituksen kohteesta on salassa pidettävää tietoa. Tietoja voi antaa tietyin edellytyksin ilmoituksen paikkanasa pitävyyden selvittämiseksi tehtävään nimetylle henkilölle.

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Yhteistyötoimikunta käsittelee ilmoituskanavan käyttöönottoa Heinäveden kunnassa.
Päätös	Hyväksyttiin päätösehdotus.